

SCENARIUSZ LEKCJI

Wolontariat w organizacjach pozarządowych. Formy zaangażowania obywatelskiego młodzieży.

Przedmiot: edukacja obywatelska

Poziom: liceum/technikum

1. Cele lekcji

Cele ogólne

- Uczniowie poznają znaczenie wolontariatu w działalności organizacji pozarządowych.
- Rozumieją różne formy wolontariatu młodzieżowego i jego wpływ na rozwój obywatelski.
- Potrafią wskazać, dlaczego wolontariat jest istotny dla społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe (uczeń):

- wyjaśnia, czym jest wolontariat i jakie są jego zasady,
- rozpoznaje formy wolontariatu oferowane przez NGO,
- analizuje korzyści wolontariatu dla młodych i dla organizacji,
- zna przykłady działań wolontariackich,
- potrafi odnieść temat do własnych doświadczeń i przekonań,
- potrafi korzystać z informacji z prezentacji do wypełnienia karty pracy.

2. Metody pracy

- mini-wykład z elementami dyskusji,
- praca w małych grupach,
- dyskusja,
- karta pracy

3. Środki dydaktyczne

- prezentacja: „Wolontariat w organizacjach pozarządowych. Formy zaangażowania obywatelskiego młodzieży”
- karta pracy dla uczniów
- zestaw materiałów do pracy grupowej:
  - karty projektów do wylosowania przez grupy,
  - lista ról wolontariuszy potrzebnych przy realizacji projektów

4. Przebieg lekcji

4.1 Część organizacyjna – 3 minuty

- Przywitanie uczniów.
- Krótkie przedstawienie tematu lekcji i jej celu.

Nauczyciel krótkim komentarzem wprowadza temat:

„Dziś porozmawiamy o jednym z najbardziej dostępnych i jednocześnie najbardziej rozwijających sposobów angażowania się w życie społeczne — wolontariacie.”

Krótko przedstawia plan: prezentacja → rozmowa → karta pracy → podsumowanie.

4.2. Mini-wykład + prezentacja (12 minut)

Nauczyciel przedstawia i omawia prezentację

Akcentuje przede wszystkim:

- jaka jest rola wolontariuszy w NGO,
- dlaczego młodzież stanowi ważną grupę wolontariacką,
- przykłady działań, w których angażują się młodzi,
- jak wygląda wolontariat cyfrowy, szkolny, akcyjny, długoterminowy,
- jak NGO przygotowują i wspierają młodych wolontariuszy,
- dlaczego wolontariat jest elementem aktywności obywatelskiej.

4.3. Krótka rozmowa po prezentacji - 4 min

Pytania do całej klasy:

- Co zwróciło Waszą uwagę w prezentacji?
- Czy ktoś z Was zetknął się już z wolontariatem?

4.4. Praca w grupach - 10 min

Uczniowie pracują w 4-5 osobowych grupach.

Każda grupa losuje kartę projektu, czyli krótką sytuację, z którą mierzy się organizacja pozarządowa.

Ich zadaniem jest dobrać zespół wolontariuszy (4-5 ról) i uzasadnić wybór:

- Dlaczego dana osoba jest potrzebna do tego projektu?
- Jakie kompetencje rozwija u młodych?
- W jaki sposób pomaga społeczności lokalnej?

(Projekty do wylosowania oraz lista ról w załączniku)

Każda grupa:

A. Wybiera 4-5 ról wolontariuszy pasujących do wylosowanego projektu.

B. Uzasadnia wybór dla każdej roli:

C. Dlaczego ta osoba jest potrzebna w tym projekcie?

(krótko: jaka jest jej funkcja? co robi?)

D. Co młody wolontariusz rozwija w tej roli?

(np. odpowiedzialność, organizacja, komunikacja, kreatywność).

E. Jak ta rola pomaga mieszkańcom / społeczności?

F. Prezentuje odpowiedź na forum klasy (1-2 minuty):

4.5. Karta pracy – 8 min

Uczniowie otrzymują kartę pracy i pracują indywidualnie. (Najbardziej optymalnie wybrać 2-3 zadania z karty, w razie potrzeby resztę uczniowie mogą wykonać w domu)

Nauczyciel monitoruje pracę, w razie potrzeby podpowiada.

4.6. Omówienie wybranych odpowiedzi – 4 min

Nauczyciel prosi o podzielenie się kilkoma odpowiedziami z karty pracy.

4.7. Podsumowanie – 4 min

Nauczyciel kończy lekcję refleksją:

„Wolontariat to jedna z najbardziej dostępnych dróg, aby zacząć działać na rzecz swojej społeczności. To realny wpływ, praktyczne umiejętności i doświadczenie, które zostaje z nami na lata.”

Zachęta do dalszego zainteresowania tematem: np. wskazanie lokalnych NGO.

ZAŁĄCZNIK 1.

Karty projektów do wylosowania przez grupy

Poniżej znajduje się 8 gotowych kart projektów — każdą grupa losuje jedną i na jej podstawie tworzy swój „zespół wolontariuszy”.

PROJEKT 1 — „Festiwal Dobrej Energii”

Szkoła i lokalna organizacja planują jednodniowe wydarzenie promujące zdrowy styl życia, ruch i integrację. Potrzebne są działania promocyjne, animacje i wsparcie organizacyjne.

PROJEKT 2 — „Zimowa Paczka dla Potrzebujących”

NGO organizuje zbiórkę żywności, kosmetyków i odzieży. Wolontariusze pomagają w promocji, segregowaniu darów, pakowaniu paczek i dostarczaniu ich do punktów pomocy.

PROJEKT 3 — „Młodzi dla Planety”

Grupa realizuje lokalną akcję ekologiczną: sprzątanie terenów zielonych, edukację o segregacji odpadów i warsztaty zero-waste dla mieszkańców.

PROJEKT 4 — „Kulturalny Białystok”

Miejska instytucja kultury szuka wolontariuszy do współorganizacji wystawy: tworzenie materiałów, obsługa gości, pomoc przy scenie, dokumentacja wydarzeń.

PROJEKT 5 — „Akademia Korepetycji”

Wolontariusze prowadzą bezpłatne zajęcia wyrównawcze dla młodszych uczniów — z matematyki, języków, przedmiotów humanistycznych. Projekt opiera się na współpracy i mentoringu.

PROJEKT 6 — „Pogotowie Technologiczne”

Grupa młodzieżowa wspiera seniorów i osoby wykluczone cyfrowo: obsługa smartfona, założenie e-maila, umawianie wizyt online, podstawy bezpieczeństwa w sieci.

PROJEKT 7 — „Uratuj książkę”

Wolontariusze wspierają lokalną bibliotekę w tworzeniu strefy bookcrossingu, promocji czytelnictwa i prowadzeniu wymiany książek.

PROJEKT 8 — „Razem dla Zwierząt”

Organizacja prozwierzęca prosi młodzież o wsparcie w organizacji zbiórek karmy, spacerach z psami, promocji adopcji oraz akcjach edukacyjnych w szkołach.

ZAŁĄCZNIK 2.

Lista ról wolontariuszy do wyboru.

Każda grupa wybiera 4–5 ról, które są jej najbardziej potrzebne do realizacji wylosowanego projektu.

Rola 1 — Grafik

Tworzy plakaty, grafiki na social media, wizytówki projektu, proste ilustracje.

Rola 2 — Fotograf / osoba od dokumentacji

Robi zdjęcia, nagrywa krótkie filmy, tworzy relacje z działań.

Rola 3 — Koordynator zespołu

Pilnuje harmonogramu, przydziela zadania, dba o komunikację i motywację grupy.

Rola 4 — Logistyk

Zajmuje się organizacją: rezerwacją miejsc, zamówieniami, odbiorem darów, segregacją materiałów.

Rola 5 — Osoba ds. kontaktu z ludźmi

Rozmawia z partnerami, uczestnikami, prowadzi zapisy, odpowiada na pytania, pomaga na wydarzeniach.

Rola 6 — Specjalista ds. social mediów

Pisze posty, tworzy krótkie filmiki, prowadzi relacje na Instagramie / Facebooku.

Rola 7 — Animator / osoba do pracy z grupą

Prowadzi gry, zabawy, warsztaty, wspiera uczestników i buduje dobrą atmosferę.

Rola 8 — Osoba ds. promocji

Rozdaje ulotki, rozwiesza plakaty, kontaktuje się z mediami szkolnymi, informuje uczniów.

Rola 9 — Osoba techniczna

Pomaga przy nagłośnieniu, sprzęcie multimedialnym, przygotowaniu sali i stanowisk.

Rola 10 — Osoba ds. relacji z partnerami

Nawiązuje kontakt z innymi organizacjami, sponsorami, szkołami, firmami.

Rola 11 — Edukator

Przygotowuje wiedzę merytoryczną, prezentacje, mini-warsztaty.

Rola 12 — Asystent wydarzenia

Pomaga na miejscu wydarzenia: wita gości, wydaje materiały, pilnuje porządku.